

॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ गोब्राह्मणकृते प्राणाह्नित्वा ब्राह्मण्यमवाप्स्यसीति योजना ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ इति अनुशासनपर्वणि नैलकंठीये भारतभावे दीपे अष्टादशाधिकशतत
 नमस्तेस्तु महाप्राज्ञं किं करोमि प्रशामि ॥ त्वत्तपो बलनिर्दिष्टमिदं त्यधिगतं मया ॥ १८ ॥ व्यास उवाच अर्चितो हं त्वया राजन् वाग्भिरयमदृच्छया ॥
 अद्य ते कीटा प्राप्य स्थितिर्जाता जुगुप्सिता ॥ १९ ॥ न तु नाशो स्ति पापस्य स्वयोपचितः पुरा ॥ शूद्रेणार्थप्रधानेन नृशंसेना तता यिना ॥ २० ॥ मम ते दर्शनं
 प्राप्तं तच्च वै सुकृतं त्वया ॥ तिर्यग्योनौ स्मजते नममचाभ्यर्चनात्तथा ॥ २१ ॥ इतस्त्वं राजपुत्रत्वाद्ब्राह्मण्यं समवाप्स्यसि ॥ गोब्राह्मणकृते प्राणान् ह्रुत्वात्मानं
 णाजिरे ॥ २२ ॥ राजपुत्रसुखं प्राप्य कृतं श्रैवात्तदक्षिणान् ॥ अथ मोदिष्यसे स्वर्गं ब्रह्मभूतो व्ययः सुखी ॥ २३ ॥ तिर्यग्योन्याः शूद्रतामभ्युपैति शूद्रा वै शंस्यस्य
 यत्वं च वैश्यः ॥ वत्तश्लाघी क्षत्रियो ब्राह्मणत्वं स्वर्गं पुण्यं ब्राह्मणः साधुवृत्तः ॥ २४ ॥ इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्वणि आनुशास० दानधर्मकीटोपाख्याने
 अष्टादशाधिकशततमोऽध्यायः ॥ ११८ ॥ ॥ ॥ भीष्म उवाच क्षत्रधर्ममनुप्राप्तः स्मरन्नेव च वीर्यवान् ॥ त्यक्त्वा स कीटताराजं
 श्वचारविपुलं तपः ॥ १ ॥ तस्य धर्मार्थं विदुषो हृद्वातद्विपुलं तपः ॥ आजगाम द्विजश्रेष्ठः कृष्णद्वैपायनस्तदा ॥ २ ॥ व्यास उवाच क्षात्रं देवव्रतं कीटभूतानां
 परिपालनं ॥ क्षात्रं देवव्रतं ध्यायंस्ततो विप्रत्वमेष्यसि ॥ ३ ॥ पाहिसर्वाः प्रजाः सम्यक् शुभाशुभविदाल्मवान् ॥ शुभैः संविभजन्कामैरशुभानां च पावनैः ॥ ४ ॥
 आत्मवान्भवसुप्रीतः स्वधर्माचरणेरतः ॥ क्षात्री तनुं समुत्सृज्य ततो विप्रत्वमेष्यसि ॥ ५ ॥ भीष्म उवाच सौप्यरण्यमनुप्राप्य पुनरेव युधिष्ठिर ॥ महर्षेर्व
 चनं श्रुत्वा प्रजाधर्मेण पाल्य च ॥ ६ ॥ अचिरैरेव कालेन कीटः पार्थिव सत्तम ॥ प्रजापालनधर्मेण प्रेत्य विप्रत्वमागतः ॥ ७ ॥ ततस्तं ब्राह्मणं दृष्ट्वा पुनरेव महाय
 शाः ॥ आजगाम महाप्राज्ञः कृष्णद्वैपायनस्तदा ॥ ८ ॥ व्यास उवाच भो भो ब्रह्मर्षभ श्रीमन्माव्यथिष्ठाः कथंचन ॥ शुभं कृच्छुभयोनीषु पापकृत्पापयोनि
 षु ॥ ९ ॥ उपपद्यति धर्मज्ञ यथा पापफलोपगं ॥ तस्मान्मृत्युभयात्कीटमाव्यथिष्ठाः कथंचन ॥ १० ॥ धर्मलोपभयं ते स्यात्तस्माद्धर्मचरोत्तमं ॥ कीट उवाच
 सुखात्सुखतरं प्राप्नो भगवंस्त्वत्कृते ह्यहं ॥ ११ ॥ धर्ममूलां श्रियं प्राप्य पाप्मानं षड्रहायमे ॥ भीष्म उवाच भगवद्वचनात्कीटो ब्राह्मण्यं प्राप्य दुर्लभं ॥ १२ ॥
 अकरोत्पृथिवीराज न्यज्ञयपशुतां कितां ॥ ततः सालोक्यमगम ब्रह्मणो ब्रह्मवित्तमः ॥ १३ ॥

मोऽध्यायः ॥ ११८ ॥ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥
 क्षत्रेति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥